№ 192. Wtorek 21. Sierpnia 1860. [R]ok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inserya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie trywialnej szkoły w *Niestanicach*, obwodzie złoczowskim, obowiązała się tamtejsza gmina wystawiony już budynek obejmujący także pomieszkanie nauczyciela, utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawiać i dokupywać potrzebne porządki szkolne, dostawiać rocznie 6 sągów drzewa opałowego, i nakoniec załatwiać zachodzącą przy szkole posługę. Dalej na uposażenie każdoczesnego nauczyciela przeznaczyła gmina roczną kwotę 80 zł. wal. austr.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje niniejszem c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Obwieszczenie

c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego (*).

Ś. p. Jan Maciąg zapisał rozporządzeniem ostatniej woli z dnia 29. grudnia 1854 sumę 10.000 złr. m. k. na utworzenie stypendyów dla uczniów szkoły agronomicznej, istniejącej przy zakładzie gospodarskim w Dublanach, obwodzie lwowskim; prawo ubiegania się o te stypendya nadał ś. p. Jan Maciąg wyłącznie młodzieży katolickiej krajowej, t. j. urodzonej w Galicyi lub Wielkiem Księstwie Krakowskiem z ojca w Galicyi lub w Wielkiem Księtwie Krakowskiem urodzonego, z tem zastrzeżeniem, że pierwszeństwo przed wszystkimi, o stypendya w mowie będące ubiegającymi się, powinni mieć krewni ś. p. Jana Maciąga z familii Maciągów i Zubów, t. j. potomkowie jego braci: Andrzeja, Walentego, Stanisława i Wojciecha Maciągów, tudzież siostry: Agnieszki z Maciągów zamężnej Zubowej, w razie zaś, gdyby nikt z rzeczonych krewnych o stypendya w mowie będące nie ubiegał się, stypendya rzeczone mają być nadane innym ubiegającym się, z pierwszeństwem wszakże dla synów włościańskich. W myśl rozporządzenia ostatniej woli ś. p. Jana Maciąga, powinien jednak każden ubiegający się o stypendya w mowie będące, złożyć świadectwa ubóstwa, moralności, tudzież nauk potrzebnych do wstąpienia do szkoły agronomicznej, lub zdać examin wstępny, i co się zresztą samo przez się rozumie, do szkoły agronomicznej w Dublanach być przyjętym i tamże naukom gospodarskim się oddawać.

Z dochodów kapitału wyżej rzeczonego udzielone będą w myśl powołanych postanowień ś. p. Jana Maciąga uczniom szkoły gospodarskiej w Dublanach na rok szkolny z dniem 15go października 1860 rozpocząć się mający, 4 stypendya, mianowicie: jedno na 300 złr., dwa po 200 złr., a jedno na 150 zł. w. a.

Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego za porozumieniem się z kuratorem tej fundacyi p. Franciszkiem Smolką, wzywa przeto niniejszem wszystkich tych, którzy w myśl postanowień rozporządzenia ostatniej woli ś. p. Jana Maciąga wyżej wyszczególnionych sądzą mieć prawo do ubiegania się o stypendya w mowie będące, ażeby podania w tym względzie z dowodami odnoszącemi się do wyżej wytkniętych warunków najdalej do dnia 30. września 1860 do Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie wnieśli.

Od Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

We Lwowie dnia 28. lipca 1860 r.

Krasicki, Wiceprezes.

*) Dla zapobieżenia nieporozumieniom w obwieszczeniu zatrzymane są ściśle wyrazy zapisu.

(Stan zdrowia w miesiacu lipcu.)

Lwów, 20. sierpnia. Stan zdrowia w naszem mieście w miesiącu lipcu był równie pomyślny jak w czerwcu r. b., i żadna słabość nie przybrała charakteru przeważnego.

Słabości kataralne zmniejszyły się w tym miesiącu; częściej nieco zdarzały się cierpienia reumatyczne, ale za to słabości chroniczne były stosunkowo mniej liczne.

Liczba chorych w tutejszym głównym szpitalu wynosiła: 474 pozostałych z lipca, a 265 świeżych; razem 739, z których 243 wyzdrowiało, 19 odeszło nie wyleczonych, 16 umarło, a 461 pozostało do dalszej kuracyi. W porównaniu więc z miesiącem czerwcem r. b. był stan chorych w tym zakładzie o 43 mniejszy, a w stosunku do lipca r. z. o 4 większy.

Ogólna liczba wypadków śmierci pomiędzy ludnością miasta w zeszłym miesiącu wynosiła 159, zatem o 32 mniej niż w czerwcu roku bież.

(Mianowania. - Pogłoski fałszywe.)

Wiedeń, 18. sierpnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 22go lipca r. b. przenieść najłaskawiej rzeczywistego profesora historyi powszechnej i austryackiej Dra *Antoniego Wacholza* z dotychczasowej posady przy uniwersytecie lwowskim w tym samym charakterze na uniwersytet krakowski.

— Minister spraw wewnętrznych mianował zostawionych do dyspozycyi sekretarzów namiestnictwa: *Maurycego Vaydę*, *Antoniego Gieldanowskiego* i *Edwarda Gniewosza*, jako też koncepistę ministeryalnego *Leonarda Bogusza* i przełożonych powiatów: *Rudolfa Rzuchowskiego*, *Alexandra Zborowskiego*, *Jana Szydłowskiego* i *Juliusza Wazla* sekretarzami namiestnictwa.

— *Gazeta wiedeńska* przytacza z *Donau-Zeitung* następujące oświadczenie:

„Niektóre dzienniki zagraniczne starały się dowieść w szumnych wyrazach, że rząd austryacki wydał groźną notę do Sardynii. My zaś jesteśmy w stanie potwierdzić najzupełniej podane już z Turynu zaprzeczenie tej wiadomości, i nie wahamy się dodać, że pogłoska ta, wyrachowana zapewne na zatrwożenie giełdy, jest cale zmyślona.“

(Sprawozdanie ministra finansów.)
(Dokończenie.)

Do tych ostatecznych kwot zbliżają się znacznie sumy wydatków, zawartych w rubrykach budżetu do umorzenia kapitału długu państwa, na zaliczki tytułem gwarancyi procentów i lokowanie kapitałów. Takie wypłaty, a mianowicie amortyzacye długów nie mogą być tak samo liczone do wydatków wypływających z rzeczywistego obrotu finansów, jak przychody uzyskane za pomocą pożyczki nie należą do rzeczywistych dochodów państwa; zaczem po odtrąceniu tych pozycyi wydatków nie pozostanie albo żadna, albo tylko mała resztka niepokrytych bieżących wydatków rzeczywistego obrotu, i przeto można równowagę między rzeczywistemi bieżącemi wydatkami i dochodami państwa uważać już za przywróconą.

Ale pozostające tym sposobem nie pokryte wydatki na umorzenie długów, zaliczki i lokowania kapitałów są tego rodzaju, że swoim wpływem na zmniejszenie ciężaru procentów i powiększenie majątku państwa polepszają rzeczywiście stan finansów, i że pokrycie takich wypłat, jeśliby nie wystarczały na to środki rzeczywistych bieżących dochodów, może być uskuteczniane w drodze kredytu, lub też wedle potrzeby chwilowem przypisaniem do bieżącego długu, dopokąd przy pomyślnych skutkach zwrotu i lokowania kapitałów nie nastąpi zwrócenie udzielonych zaliczek, lub dopokąd przy stopniowym rozwoju stosunków ekonomiczno-politycznych nie pomnożą się w naturalny sposób dochody, mianowicie z niestałych podatków i nie dostarczą potrzebnych środków do wypłaty.

Co do dochodów pozwalam sobie zwrócić uwagę na to, że zniżenie ogólnej kwoty dochodów z istniejących podatków i tax łącznie z dodatkami wojennemi, jakkolwiek pożądanem byłoby ich opuszczenie osobliwie przy stałych podatkach, w tej chwili jest zupełnie niepodobne; jednakże w przedłożonych Waszej Ces. Mości rozprawach bezpośredniej komisyi do zreformowania stałych podatków i w zaproponowanych rewizyach katastralnych dadzą się znaleźć środki do stosowniejszego rozłożenia teraźniejszego ciężaru podatkowego w taki sposób, żeby ustało zbytnie obciężenie i zaprowadzony został słuszny stosunek opodatkowania między krajami koronnemi i rozłożenia podatków na kontrybuentów każdego kraju koronnego.

We względzie podatków niestałych przygotowują się również projekta, które mają na celu ułatwienia, a po części także wyższe dochody.

A zresztą, jak się pokazuje z dat statystyki finansowej, zalecają się właśnie podatki niestałe stopniowym i bardzo znacznym wzrostem.

Spodziewane słusznie przy tych podatkach powiększenie dochodów powinno łącznie ze wskazanem, koniecznie potrzebnem dalszem ograniczeniem wydatków w administracyi cywilnej i wojskowej nastręczyć środki ku temu, by umniejszyć powoli przyjęty w teraźniejszych obliczeniach niedobór na rok 1862 i lata następne, i w niedalekiej przyszłości przywrócić zupełną równowagę między dochodami i wydatkami państwa, w którym to względzie mogą służyć za pożądaną rękojmię tak zamierzone stanowczo we wszystkich gałęziach administracyi oszczędzenia, jako też osiągnięte już znaczne zmniejszenie niedoboru.

Racz Najjaśniejszy Panie przedłożyć najłaskawiej to sprawozdanie wzmocnionej radzie państwa i udzielić mi zarazem najłaskawszego upoważnienia, ażebym osnowę jego mógł w gazecie rządowej podać do wiadomośbi powszechnej.

Wiédeń, 31. lipca 1860. *Plener*, m. p.

Portugalia

(Zamknięcie sesyi tegorocznych.)

Lizbona, 4. sierpnia. Król zamknął tegoroczną sesyę Kortezów mową, z której *wiédeńska gazeta* przytacza co następuje: „Budowanie publicznych dróg zwróciło waszą uwagę, ważne środki były wotowane, ażeby ułatwić komunikacyę, której kraj od tak dawnego czasu koniecznie potrzebuje. Modyfikacye w taryfie, proponowane z dobrem konsumentów, tak jednak, żeby nie ograniczać widoków narodowego przemysłu, wywołają pewnie takie korzystne skutki i u nas, jakie sprawiły we wszystkich cywilizowanych narodach. Ważne rozporządzenia, któreście uchwalili, ażeby majątki uwolnić z niektórych ciężarów, wywrą niezawodnie wielki wpływ na nasze ekonomiczne stosunki. Życząc wam pomyślności po tak pełnej w ważne uchwały i tak mozolnej sesyi, dodaję z radością, że stan konstytucyjnych ustaw naszego państwa coraz więcej się przyczynia do zapewnienia dobrego bytu narodowi portugalskiemu, na co tak godnie zasługuje i o co my wszyscy szczerze się staramy.“

Anglia.

(Dokumenta w sprawie syryjskiej. — Francuska wyprawa. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 15. sierpnia. Lord *J. Russell* przedłożył wczoraj wieczór w parlamencie znowu rozmaite dokumenta w sprawie syryjskiej: są to listy konzulów angielskich w Bejrucie, Aleppo, Damaszku, Jerozolimie, Smyrnie, Jafie i t. d., depesze sir Henry Bulwera do lorda J. Russla i obszerny raport pana Grahama w Bejrucie do lorda Dufferin o tamtejszej rzezi.

— W gabinecie mają nastąpić małe zmiany. W miejsce lorda Elgina, który musi dłuższy czas pozostać w oddaleniu, zostanie książę Argyll jeneralnym poczmistrzem, a swój urząd tajnego kanclerza odda innemu.

— Tutejszy poseł duński odjeżdża z końcem tego miesiąca za urlopem do Danii.

— Poseł prowizorycznego rządu sycylijskiego, Principe de Pandolfino, wyjechał wczoraj na krótki czas z Londynu.

Malta, 11. sierpnia. Dnia 8. b. zawinął tu paropływ francuski „Borysthene“ z 450 żołnierzami, (część expedycyi syryjskiej). Gdy okręt wpływał do zatoki, śpiewali żołnierze na głos: „*Partant pour la Syrie!*“ Jutro ma nadpłynąć drugi paropływ „L'Amerique“ z 1800 ludźmi, przeznaczonymi również do Syryi. Wczoraj zawinął tu angielski okręt transportowy z wojskiem przeznaczonem do Malty i Korfu z Plymouthu i Gibraltaru. W porcie stoją teraz następujące okręta liniowe: „Queen“, „Cressy“, „St. Jean d'Acre“, które mają krążyć na kanale maltańskim; statki kanonierskie: „Assurance“ i „Boxer“ i paropływ awizowy „Caradoc“. Pułkownik Catarasso zebrał, jak słychać, w Grecyi 2000 ochotników dla Garibaldego, którzy gotowali się już odpłynąć do Messyny. — Pan Lesseps przejeżdżał 8. b. m. przez Maltę w powrocie do Paryża. — Monsignor Pasco, biskup mesyński, został uwięziony; przyczyna niewiadoma jeszcze, ale obiegają dziwne pogłoski. — Holenderska eskadra pod dowództwem komadora Wipff, opuściła Maltę 5. sierpnia, gdyż otrzymała rozkaz odpłynąć do Bejrutu.

— Publicyści francuscy, a w ostatnich czasach mianowicie p. Cuchevel Clarigny, starali się dowieść powtórnie, że do projektowanych angielskich fortyfikacyi i tym podobnych zbrojeń natchnęła próżna tylko obawa, i że właściwie Francya więcejby miała powodn niedowierzać w tej mierze Anglii, niż przeciwnie. W statystycznem swojem porównaniu floty francuskiej i angielskiej pan C. Clarigny podnosi tę okoliczność, że stan normalny floty francuskiej zgodnie z sprawozdaniem komisyi z r. 1855, obliczony został na 40 okrętów liniowych, t. j. na 15 pierwszego, zaś 25 drugiego rzędu, do któréjto liczby doprowadzić się ma do roku 1867. Naco odpowiada *Times*, że podobnej floty do samej tylko obrony nie potrzeba, że Anglia przy większych potrzebach miała przed kilku laty zaledwie połowę tej liczby parowców liniowych, że tylko przez zbrojenia się Francyi spowodowaną została admiralicya angielska do tak nadzwyczajnych wysileń, a gdyby Francya nie była tak posłuszną sprawozdaniom komisyi francuskiej, nie miałaby może teraz Anglia nawet 30 okrętów liniowych.

(Posiedzenie parlamentu z d. 13. sierpnia.)

Izba niższa zawiązuje się w komitet, ażeby się naradzać względem wschodnio-indyjskiej pożyczki. Na posiedzeniu było tylko 40 depntowanych. Sir E. Wood robi uwagę, że indyjski niedobór w dwóch ostatnich latach wynosi 24,168.000 ft. szt. W tym roku wynosi 6,196.000 funtów, a jeżeli doliczy procenta zagwarantowane, które mają być wypłacone od kapitałów kolei żelaznych, 7,472.000 funt. Byłaby to próżna nadzieja, spodziewać się, że taki niedobór da się pokryć zmniejszeniem etatu wojskowego, chociaż ten etat w ostatnich latach o 6,000.000 ft. został zredukowany. Nowo nałożone podatki przyniosą w tym roku, jak można przewidzieć, mniejszy dochód. Na rok 1861—1862 można zawsze liczyć 3,500.000 funt. Jeżeli się to odciągnie od 6,611.000 funt., zostanie jeszcze zawsze niedobór 3,111.000 funt. Wyrówna się to wprawdzie zredukowaniem wydatków i takie wyrównanie między wydatkami i dochodami dokonane będzie z końcem roku 1861—1862. Proponuje ostatecznie rezolucyę, która upoważnia rząd z przezorności zaciągnąć pożyczkę nie przechodzącą 3,000.000 funtów szt.

Mr. H. Seymour i Ewart utrzymują, że rząd nie przykładał starania, ażeby koszta administracyi w Indyi umniejszyć. Sir H. Willoughby twierdzi, że stan indyjskich finansów jest bardzo niepomyślny i sądzi, że przez zaprowadzenie uciążliwych podatków naraża się na niebezpieczeństwo utraty Indyi. Sir de Lacy Evans żali się na to, że teraz kiedy bunt jest uśmierzony, rząd tak znaczne wojsko w Indyi utrzymuje i tym sposobem wyczerpuje finanse. Mr. T. G. Baring uważa, że rząd czyni wszystko, żeby umniejszyć wydatków na armię indyjską i armię samą, ażeby zredukować. Nie można tego jednak dokazać od razu.

W ciągu debaty nie było więcej jak 30 deputowanych. Ostatecznie została przyjęta rezolucya pana C. Wood. Kilka artykułów bilu względem obwarowania przyjmuje potem komitet.

Francya.

(Ich Mość Cesarstwo z powrotem do Paryża. — Obchód 15. sierpnia. — Wiadomości bieżące. — Wychodźtwo Maronitów. — Stan rzeczy w Chinach.)

Paryż, 15. sierpnia. Cesarz przyjechał dziś wieczorem do Paryża. Miał pozostać do 17. w obozie pod Chalons, a ztamtąd wyruszyć w podróż do południowej Francyi; ale zdaje się, że groźny stan rzeczy we Włoszech przyspieszył jego powrót. — Cesarzowa powróciła dziś zrana z Eaux-Bonnes.

— Prasa świętkuje dzisiaj. *Monitor* wydany zrana ogłasza tylko nadania orderów i inne łaski. Kilku biskupów, jeneralnych wikaryuszów, urzędników sądowych, inspektorów szkół, profesorów i t. p. otrzymali krzyże legii honorowej; 210 gminom udzielone zostały na cześć dzisiejszego dnia subwencye ze skarbu publicznego na budowle i reperacye kościołów; 605 skazanych żołnierzy ułaskawił Cesarz; 353 opuścił resztę kary a 252 ukrócił naznaczoną karę.

— Książę Napoleon odpłynie za kilka dni parową korwetą „Cavan“ i uda się najprzód do Szkocyi.

— Wczoraj miała być w obozie pod Chalons wielka manewra, ale przeszkodziła słota. Cesarz rewidował namioty, w których mają być umieszczone dwa pułki, przesłane tu na miejsce wojska wyprawionego do Syryi. Wieczorem palono ognie sztuczne, a wojsko wyprawiło pobudkę wieczorną z muzyką.

— Na chrześcian syryjskich subskrybowano dotąd w *Monitorze* 198.564 franków.

— Minister finansów Magne powrócił już z swej podróży za urlopem i objął swoją tekę.

— Z bieżących w Paryżu wiadomości głoszą dzienniki: Margrabia de Moustiers jest wezwany do Paryża, ażeby dać ustne objaśnienia. Hrabia Persigny miał w rzeczy samej zamiar opuścić swoje stanowisko w Londynie, jak to donosiło kilku korespondentów, dał się jednakże uspokoić i zdaje się, że i nadal zostanie tam w tym samym charakterze. Między gabinetem paryskim i londyńskim toczyły się znowu układy względem Sabaudyi i Nissy, ale nie doprowadziły do żadnego skutku. Gabinet z St. James przesłał ostatecznie notę do tutejszego rządu, gdzie się w ten prawie sposób wyraża, że Francya w obec Anglii może wprawdzie posiadać Sabaudyę i Nissę *de facto*, ale nigdy nie będzie je posiadać *de jure*.

— Komisya europejska, która ma się z Portą naradzać względem kwestyi syryjskiej, zjeżdża się w Konstantynopolu. Angielskim komisarzem będzie, jak wiadomo, lord Dufferin, ze strony Rosyi będzie radca legacyjny przy poselstwie w Konstantynopolu pan Norykow. Francya wyszle podobno pana Bourré posła w Atenach, albo pana Bechard jeneralnego konzula w Alexandryi. Porta obstaje przy tem, żeby narady tej komisyi ograniczały się na traktacie, którym Szekib Effendi w r. 1845 starał się załatwić nieporozumienia na Libanie. — Korweta parowa „Eumenide“ przeznaczna początkowie do Bejrutu, otrzymała teraz rozkaz odpłynąć do Konstantynopola. Rosyjski okręt wojenny „Wielki admirał“, przeznaczony do Syryi, zawinął w piątek rano do Cherbourga.

— Pan Lesseps powrócił znowu z Egiptu do Paryża. — W pobliżu Konstantyny i Philippeville zachodzą zawsze potyczki między korpusem jenerała Desvaux i krajowcami.

— Jak słychać zamierza wiele rodzin Maronitów przesiedlić się do Algieryi, gdzie im rząd osiedlenie ułatwi odstąpieniem gruntów. — Suma zapisana dotąd w biórze *Monitora* na wsparcie dla chrześcian syryjskich wynosi 180.639¼ franków. — Do Tulonu nadszedł rozkaz ażeby się wstrzymać z przesyłkami do Chin parowcem „Mayenne.“ Z Hong-Kongu donoszą, że się da zaradzić zatopiony z „Iserą“ materyał wojenny, a nawet spodziewają się wydostać z pod wody okręt, co zatonął u portu w Amoy. — *Sémaphore marsylski* donosi z Chin: „Dowiadujemy się teraz pewniejszych i dokładniejszych szczegółów, jaki jest rozwój i stan rewo-

lucyi w Chinach. Wojska chińskie dłuższy czas nie pobierały żołdu i to je skłoniło do buntu i rabunków szczególnie w miastach nad wielkim kanałem. Powstańcy skorzystali z powszechnego zamieszania i opanowali kilka z tych miast a między temi i Soochów. Ze strachu schroniło się wiele rodzin chińskich do miast nadmorskich i z niemi przybył i gubernator prowincyi Ho-Kwei-Tsing do Shanghai, co było przyczyną najdziwaczniejszych pogłosek. Dwór w Pekinie nie byłby od koncesyi, chcąc przez nie uzyskać interwencyę sprzymierzonych mocarstw przeciw powstańcom. Gubernator wchodzi w umowy z pełnomocnikami Anglii i Francyi i jak zapewniają, robił im propozycyę, by dopomagali cesarskim wojskom do zdobycia Soochowa. Zapewnia, że monarcha jego gotów jest zezwolić Europejczykom na wszystko. Lecz pełnomocnicy nie przyjęli tej propozycyi z domysłu, że może to jest tylko zwyczajny podstęp. Utrzymują jednak dzienniki z Hong-Kongu, że pod porę byłoby łatwo zawrzeć pokój pod korzystnemi warunkami. Przytem dla sprzymierzonych byłaby to bardzo trudna sprawa pomagać cesarskim wojskom w odebraniu Soochowa, jest to bowiem miasto o dwu milionach mieszkańców, do dziesięciu mil angielskich w obwodzie, opasane wałami, i prócz tego ma cztery wielkie przedmieścia, z których samo jedno na 10 mil się rozciąga. W Soochowie sprzedają największą część towarów angielskich, a okolice tego miasta dostarczają najwięcej jedwabiu. W Shanghai obawiano się zawsze powstańców, obawa jednak zmniejszyła się, ponieważ angielsko-francuska załoga broni miasta i liczne patrole czuwają nad bezpieczeństwem."

Włochy.

(Ochotnicy do Sycylii. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Neapolu. — Najazdy ochotników na ląd stały. — Doniesienia z Palermu. — Dekreta prodyktatora. — Układy z Garibaldim.)

Turyn. Liczba ochotników, którzy wyruszyli z Genuy do Sycylii, wynosi 22.000. Korespondent dziennika *Débats* ręczy za te daty.

— Pan Boromeo, sekretarz prywatny pana Farini, bawi w Genui, ażeby czuwać nad wypełnieniem udzielonych mu przez ministra rozkazów, t. j. przestrzegać, by ochotnicy udawali się do Sycylii, nie zaś do państw rzymskich. Wyprawiono nawet 4 parowce wojenne, ażeby nie dozwalały wylądowania w papieskiem.

Neapol. Okolnik ministra spraw wewnętrznych rozkazuje nowo mianowanym intendantom, jeneralnym sekretarzom i podintendantom prowincyi udawać się najdłużej za dziesięć dni na swoje stanowiska, inaczej będą uważani za demisyonowanych.

— O lądowaniu ochotników Garibaldego donoszą dziennikowi *Indep. belge* z Neapolu z 11. b. m.: Pierwsze oddziały wylądowały 8. sierpnia. Dziennik urzędowy powiada, że w części im przeszkodzono; ale 200 ludzi wysiadło i pociągnęło w głąb kraju, gdzie ścigają ich i wojska królewskie i gwardya narodowa (dawne gwardye miejskie.) Inne oddziały wylądowały 9. Stu ludzi wysadzono na ląd w Cannitello, innych po lewej stronie Reggia. Mówią, że tego samego dnia wysiadło 100 ludzi w Gioja, ale korespondent nieczytał tej depeszy. Nakoniec donosi depesza jenerała Viola z 11. b. m., że 200 ludzi wysiadło w Bianchi i Bovalino i że w pobliżu Gerace krążył okręt z znaczniejszym jeszcze oddziałem. Widziano także w zatoce mesyńskiej kilka paropływów z obcą banderą, które zabierały ochotników Garibaldego. — Cannitello, wieś o 1300 mieszkańcach, leży na północ od Reggio, u cieśniny mesyńskiej. Miasteczko Gioja leży nad zatoką Gioja na lewo od Gudello, a na północ od miasta Palmi. To miasteczko zniszczone trzęsieniem ziemi w roku 1783, liczy teraz tylko 400 mieszkańców. Bianchi i Bovalino leżą nad morzem jońskiem; pierwsze ma 1257, drugie 1381 mieszkańców. I te miasteczka zniszczyło trzęsienie ziemi w roku 1783. — Także turyńska *Opinione* z 14. powiada, że w Kalabryi próbowali Garibaldziści wylądować małemi oddziałami w kilku miejscach, by rozdzielić zbrojne siły królewskie i wprowadzić w niepewność co do punktu, gdzie sam Garibaldi zamierza wylądować.

— Dowodzący w Reggio jenerał Salazar miał nagle żądać posiłków i doniósł, że baterye Garibaldego na przeciwnej stronie ciasniny coraz bardziej się fortyfikują. Sprzeniewierzona parowa korweta „Veloce" poważyła się pojawić w porcie Castellamare, zapewne w zamiarze, aby drugi okręt namówić do przeniewierstwa, jednakże zmuszono ją do ucieczki.

— Rządowa gazeta sycylijska z dnia 31. lipca donosi: „U Torre di Faro ustawioną mamy bateryę z 14 armat; obydwa forty Gonzaga i Salvatore są już w naszej mocy."

Numer gazety urzędowej z dnia 1. sierpnia donosi: „Porozumiano się z jenerałem Clary względem ustąpienia wojsk jego z Syrakuzy i Agosty." Donosiliśmy, że dnia 5. sierpnia ogłoszoną została w Sycylii konstytucya sardyńska z dnia 4. marca 1848 roku.

— Oprócz ogłoszenia statutu piemonckiego w Sycylii, wydał „prodyktator" Depretis dekret, w skutek którego wszyscy urzędnicy *muszą* przysięgać na wierność Wiktorowi Emanuelowi.

— Z listów korespondenta do *Times* z Mesyny datowanych dnia 1. b. m. podaje *Preuss. Ztg.* następujące wiadomości: „Dziś przed południem wyszedł czas zawieszenia broni, które jenerał Medici zawarł. Jenerał Clary miał osobiście tajemną rozmowę z Garibaldim, z której tylko tyle doszło do publicznej wiadomości, że królewskie wojska mają ustąpić z Syrakuzy i Agosty. Nie jest to jednak najważniejszy skutek tej rozmowy, mamy bowiem wyższe zamiary do których urzeczywistnienia dążymy. Garibaldi pomimo powodzenia swojej wyprawy nie jest zaślepiony i słucha zdań obcych równie chętnie jak dawniej, ale przy dzisiejszej konferencyi oświadczył po raz pierwszy pod jakiemi warunkami zgodził by się zaniechać dalszych kroków wojennych. Zostało więc zawarte pięciodniowe zawieszenie broni, a podczas tego ma jenerał Clary pojechać do Neapolu, azeby warunki, które podał Garibaldi, rządowi przedłożyć."

Niemce.

(Konferencye Würzburskie.)

Frankfurt. *Fr. Postztg.* pisze, że konferencya wojskowa w Würzburgu przed rozjechaniem się poleciła Bawaryi, ułożenie powziętych uchwał. Sprawozdanie to przedłożone będzie za zgodą innych rządów, a za pośrednictwem Bawaryi, państwom Austryi i Prus, aby służyć mogło za akt do dalszych obrad związku i do układów między Austryą i Prusami.

Rosya.

(Regulamin policyi sądowej.)

Petersburg, 10. sierpnia. Wydany ukaz z 20. lipca względem reorganizacyi policyi terytoryalnej tak się wyraża:

„Pragnąc podać policyi sposoby, ażeby mogła skutecznie wypełniać swoje tak ważne obowiązki co do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa, i chcąc oraz dokładnie oznaczyć istotę i zakres jej działania, uznaliśmy za rzecz stosowną, należącą do zakresu sądów instrukcyę o przestępstwach i zbrodniach odłączyć od funkcyi policyjnych. Odnośne w tym względzie propozycye, ułatwiające regularny tok w sprawach kryminalnych rozpoznawano starannie za wolą naszą w radzie państwa i dlatego w porozumieniu z nią rozkazujemy: 1) oddzielić sądową policyę z ogólnego regulaminu we wszystkich 44 guberniach, i mianować dla tych guberni osobnych urzędników podległych ministrowi sprawiedliwości, którzy mają nosić nazwę "instruktorów sądowych." 2) Pozostawić policyę w mocy sądzenia małych przestępstw i przekroczeń. 3) Wprowadzić niezwłocznie w wykonanie regulamin dla instruktorów sądowych i dla policyi, jak jest wypracowany przez mianowaną w tej mierze osobną komisyę. 4) Po zniesieniu się ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z jenerał-gubernatorami i gubernatorami powiększyć liczbę instruktorów sądowych w miarę ludności lub innych potrzeb. 5) Polepszyć stanowisko policyi krajowej powiększeniem płacy, a 6) Pozostawić szlachcie wybór przełożonych policyi w guberniach i dystryktach z zastrzeżeniem wyższego potwierdzenia."

Regulamin dla nadmienionych w ukazie instruktorów sądowych zawiera trzy sekcye i 31 artykułów. Traktuje o sprawach służby i jej prerogatywach, o powinnościach i obowiązkach, równie jak o stanowisku i odpowiedzialności ich w obec sądów. Na sądowych instruktorów w 41 guberniach przeznaczono 993.000 rs., ze skarbu publicznego, a na polepszenie stanowiska urzędników policyi i oficyantów na prowincyi milion rs. z osobnego dla ministra finansów wyznaczonego funduszu.

Turcya.

(Degradacya Achmeta Baszy. — Doniesienie z Syryi. — Wiadomości bieżące.)

Wielki Wezyr spodziewany jest w swej objażdżce w Prystynie, gdzie Ismail Basza, naczelny jenerał rumelskiego korpusu, przysposabia rewię wszystkich swoich wojsk.

— Były naczelny jenerał armii Arabistanu, Achmet Basza, nim go odesłano dla dalszej indagacyi do Syryi, został w Konstantynopolu na placu seraskieratu degradowany i wyzuty z wszelkich swych honorów, godności i insygniów. Prezydent wojskowej rady armii Arabistanu, jenerał dywizyi Shukri Basza, został także złożony z urzędu i przyaresztowany. Nakoniec odesłano także z powrotem do Syryi Kurszyd Baszę dla rozpoznania jego administracyi.

— Rozpoczęła się znowu komunikacya chrześcian po ulicach Damaszku. Tam i w Bejrucie mianowano komisyę dobroczynności, ażeby biedną chrześciańską ludność wspierać codziennemi datkami

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 18. sierpnia. Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian przyjechał tu dziś w południe uzbrojonym już zupełnie okrętem liniowym „Kaiser" i uczestniczył w festynach dzisiejszych.

Turyn. 18. sierpnia. Podług wiadomości z Neapolu miało wylądować w Kalabryi 1500 Garibaldzistów i połączyć się z 2000 insurgentów w górach. Neapol spokojny.

Medyolan, 18. sierpnia. *Perseveranza* donosi z Messyny: Zastępca tutejszego Arcybiskupa został z rozkazu Garibaldego uwięziony i stawiony przed sądem wojennym. Garibaldi odpłynął 15. okrętem „Washington" do Sycylii i wysiadł w Palermie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20 sierpnia.

Hotel europejski: Zgadziński Konstanty. — Abgarowicz Teodor — Czajkowski Adolf.

Hotel angielski: PP. Hauser Franc., c. k. radca sądu obwodowego. — Czerwiński i Zygmunt.

Hotel krakowski: Barzykowski Michał.

Zajazd podolski: B chański Wiktor.

Pod tygrysa: Ubysz Henryk.

Wyjechał ze Lwowa.

Dnia 20 sierpnia.

P. Czajkowski Hippolit, do Dydiatycz.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. i 19. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325.71 '''	+ 19.0	77.9	połud.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.14	+ 27 0	52.9	"	"	pogoda
10. god. wiecz.	326.49	+ 18 6	77 1	"	"	"
7. god. zrana	327.64 '''	+ 15.7	84.9	połud.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.08	+ 20.2	68.9	zachodni	"	pogoda
10 god. wiecz.	326 67	+ 16.8	85 7	"	"	"

T E A T R.

Dziś na scenie niemieckiej: „**Der Betyar,**" dramat ludowy ze spiewami w 3 oddziałach z węgierskiego. — Przedostatni występ gościnny pana K. Rotta.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 20. sierpnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 78.50 Metaliki po 5% za 100 zł. 67.70; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 798.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 180.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 111 50 — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 130.65. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —. .

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 28½. dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 20. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	14	6	21
Dukat cesarski	" "	6	20	6	27
Półimperyał zł. rosyjski	" "	10	58	10	75
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	5	2	7
Talar pruski	" "	1	95	1	98
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.		85	—	85	50
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	140	—	143	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	69	75	70	75
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	50	78	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 20 sierpnia.

	zł.	cent.
[I]nstytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	84	75
" przedał " " 100 po	—	—
" dawał " " 100	—	—
" żądał " " 100	85	25
Wartość kupona od 100 złr.	—	57½

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 17. sierpnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	64 25	64.75
Z pożyczki narod. po 5%	79.—	79.10
Z r. 1851, ser. B. po 5%	99 —	100.—
Metaliki po 5%	68.25	68 50
dtto. " 4½%	61.—	61 50
dtto. " 4%	54.—	54.50
dtto. " 3%	40 50	41 —
dtto. " 2½%	34.—	34.50
dtto. " 1%	13.70	13 80
Przez. do wylos. z r. 1839	126.75	127.25
" 1854	92 50	93.—
" 1860	91.75	92.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	15.75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	65.—	66.—
" 4½%	60 —	61.—
" 4%	53.—	54 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	46.—	47.—
" 3%	57.—	58.—
" 2½%	50 —	51.—
" 2¼%	45.—	46.—
" 2%	40.—	41 —
" 1¾%	35.—	36.—
dtto. z procent za granicą " 5%	65.—	66 —
" 4½%	60 —	61.—
" 4%	53 —	54.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	93 —	9?.50
Wyż. Aust. i Salb.	90.—	91 —
Czech	92.50	93.—
Morawii	91 —	92.—
Szląska	87.50	88.—
Styryi	88.—	88.50
Tyrolu	90.—	91.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	87.50
Węgier	72.—	72 50
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	69.50	70.—
Galicyi	69.50	70 25
Siedmiogr. i Bukow.	68.—	68 50
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—

	pien.	towar
Wen. pożyczka z r. 1859	79.—	79.50
Dług Tyrolu po 5%	65.—	66.
" 4%	53.—	54.—
" 3½%	46.—	47.—
Dług Salcburga " 3%	39.—	40.—
" 2½%	33.—	34.—
Dług Krainy " 2%	26.—	27.—
" 1¾%	23.—	23.50
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
" 2½% za 100 zł.	13.—	14.—
" 2¼% za 100 zł.	12.—	13.—
" 2% za 100 zł.	11.—	12.—
" 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—
3. Akcye.		
Banku nar.	801.—	803 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	182 50	182 70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	551 —	555 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1859	1861.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	251 —	252 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	191 25	191 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	120 50	120 75
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	140.—	142 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 100 zł. (50%)	162.—	162 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	84.—	85.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	418.—	420.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	180.—	190.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—	375.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	335.—	340.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon.: 6let. po 5%	101.50	102 —
10 " 5%	97.50	98 —
przeznacz. do los. po 5%	91.25	91 75
Banku narodowego w wal. austr.: na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	87 25	87.50
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84.—
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	133.50	134.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	129 50	130.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	84.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	85.—	86.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	107 40	107 60
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	98 —	98 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	112.—	113.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.25

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	89.50	81 50
Salma " 40 " "	37.25	37.75
Palfiego " 40 " "	38.50	39.—
Clarego " 40 " "	36.50	37 —
St. Genois " 40 " "	36.25	36.75
Windischgrätza 20 zł. "	23.75	24.25
Waldsteina 20 " "	25.75	26 25
Keglevicha 10 " "	14.—	14 50
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	111.—	111.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	111.25	111 35
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	97.90	98.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	129.90	130.—
Lugdun za 100 fr.	51.50	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	51.55	—.—
Paryż za 100 fr.	51.70	51.80
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. woł	19.—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł	22 c.
dtto. pełnej wagi	6 "	21 "
Korona	17 "	95 "
Półkorona	— "	— "
Napoleondor	— "	— "
Rosyjski impery.	— "	— "

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Japonia.) O obecnym stanie rzeczy w Japonii i o krwawych wypadkach na cesarskim dworze w Jeddo otrzymuje „Leipz. Ztg." różne doniesienia, które w części na północną Amerykę przychodzą i bliżej wyświecają tamtejsze stosunki. Odkąd cudzoziemcom otwarte zostało państwo wschodu słońca, odtąd utworzyło się stronnictwo między feudalnemi książętami, nieprzyjaźne wszelkim stosunkom z zagranicą, a które cesarskiemu rządowi wielkie już sprawiło kłopoty. Na czele tego stronnictwa stoi lenny książę z Mito, który tak nieprzyjaźne stanowisko zajął w obec dworu, że się obawiano, by nie wybuchła wojna domowa. — W lutym zamordowali w Yokohama wśród białego dnia na publicznej drodze dwóch holenderskich kapitanów okrętowych, chociaż nie dali najmniejszego powodu. Zbrodnia ta tem więcej uderzała, że w Japonii życie i majątek więcej jest zapewniony, niż w którymkolwiek innym kraju nieeuropejskim. Nikt nie umiał wówczas wytłumaczyć tego wypadku ani odgadnąć co go wywołało. — Dnia 24. marca wydarzył się skrytobójczy napad na Gotaira czyli księcia Rejenta. Przed dwoma laty umarł Cesarz, jak utrzymują jedni na cholerę, podług drugich że sobie sam brzuch rozpruł, inni jeszcze sądzą, że mu zadali truciznę. Następca jego był wówczas jeszcze młody niespełna lat 16 a więc małoletni; podług ustaw państwa mianowała więc rada państwa Rejenta, który w imieniu monarchy rozstrzygał ostatecznie wszystkie postanowienia. Urząd takiego Rejenta jest najwyższy i najzaszczytniejszy, jaki kiedy poddany piastować może, zatrzymuje on swój tytuł i swoją rangę nawet wtenczas, gdy Cesarz dójdzie do pełnoletności i obejmuje rządy. W pomienionym dniu powracał wkrótce po południu Gotairo ze zwykłej audyencyi u Cesarza, i lektykę jego podług tamtejszego zwyczaju otaczała liczna świta bez której żaden dygnitarz japoński nie wychodzi nigdy ze swego pomieszkania. Razem z nim wyszli dwaj tytularni bracia Cesarza książęta Owari i Kinsiu ze swemi świtami z pałacu, który dziś już jest zupełnie zburzony. Rezydencya cesarska spalona bowiem została przeszłej zimy i obecnie mieszka monarcha tymczasowo w domach, które potrójny mur i różne obwarowania otaczają. Wewnątrz tej warowni są gmachy rodziny cesarskiej, najwyższych dygnitarzy i tych książąt lennych i namiestników, którzy czasowo w Jeddo przebywać są obowiązani. Między pierwszym i trzecim skrył się dnia 24. marca dwudziestu ludzi, którzy z pozoru do świty pewnego wysokiego dygnitarza zdawali się należeć. Odziani byli w płaszcze z przyczyny słoty podobne do tych, jakie przywdziewa służba. Gdy świta Gotaira ciągnęła przez most jednego z okopów warowni, zrzucili spiskowi swe płaszcze i uderzyli z mieczem w ręku na lektykę, gdzie siedział Rejent i dali kilkakrotnie ognia z pistoletów. Świta Gotaira stawiła zbrojny opór mordercom, zabiła czterech, ale też sześciu z swoich utraciła. Świta Owari pospieszając przodem, nie mieszała się do tej walki, a ludzie księcia Kinsiu złożyli lektykę na ziemię i ustawili się w koło niej, gotowi do obrony. Mordercy umknęli, kilku tylko z nich udało się pojmać.

(Dok. nastąpi.)

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*